

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«Кримінальне право:
доктринальні та практичні проблеми»**

кафедра кримінального права

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Форми здобуття вищої освіти	денна та заочна
Мова навчання	українська
Навчальний рік	2-й рік, 3 семестр
Форма підсумкового контролю	екзамен

Шакун Василь Іванович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри

Профайл: <https://scholar.google.ru/citations?hl=uk&user=qabPNV0AAAAJ>
<https://orcid.org/0000-0002-1757-8453>

Бабаніна Вікторія Вікторівна:

https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=Fj9drAkAAAAJ&view_op=list_works&gmla=AJsN-F7bXXWbwwgi_eKLihT49WP-yPSrnyiCliOmmN7LuLQspWDVeiAYjw-R3-TMUBs-hFRZfP4NgC6YFkH04jf41bhniCiPFofjcGekR352Q2eIHhXJjUBV_zt5CiqLLMOcVefCCihZN

<https://orcid.org/0000-0003-4173-488X>

<https://publons.com/researcher/3699793/viktoria-babanina/>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57222043171&zone=>

Контактний телефон: (044) 520-07-48

Електронна адреса: k006@naiau.kiev.ua; kkpnavs@ukr.net

Розклад навчальних занять:

Консультації:

Очні: пн-пт з 14.00-16.00, каб. 316

Онлайн: електронною поштою, пн.-пт з 8.30 до 16.00

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – сформувані глибокі теоретичні і практичні знання щодо практичного застосування кримінального законодавства України; виробити у ад'юнктів (аспірантів) вміння орієнтуватися

у сучасних проблемах кримінального права, аналізувати їх та висловлювати власну думку щодо причин і варіантів вирішення цих проблем; сформувати практичні навички правильного застосування кримінального закону при кваліфікації кримінальних правопорушень. Вивчення цієї дисципліни має сприяти вихованню поважного ставлення до Закону про кримінальну відповідальність як важливого засобу захисту людини, її прав та свобод, проголошених Конституцією України, інтересів суспільства і держави від кримінально протиправних посягань, а також підготовці висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський і світовий освітньо-науковий простір фахівця, здатного до самостійної науково-дослідницької та науково-педагогічної роботи у закладах вищої освіти і науково-дослідних установах, а також практичної діяльності у сфері реалізації кримінального права.

Тривалість – кількість кредитів ECTS 3,0; 90 годин (з них, аудиторної роботи – 30 год., самостійної роботи – 60 год.)

Форми та методи навчання. Форма навчання – денна (очна), заочна. При викладанні використовуються різноманітні методи навчання. Словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія); наочні (ілюстрація, демонстрація) тощо.

Система поточного контролю – здійснюється на всіх видах аудиторних занять (лекційні, семінарські, практичні) шляхом опитування, розв'язання ситуативних завдань, виконання самостійних робіт тощо.

Система підсумкового контролю – відбувається у вигляді екзамену з врахуванням балів, отриманих під час навчання.

Дисципліна формує професійні компетентності для галузей знань 08 «Право». Обрана дисципліна дасть змогу сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Під час вивчення дисципліни здобувач отримає:

- знання кваліфіковано відображати результати науково-педагогічної діяльності в публікаціях у фахових вітчизняних і закордонних виданнях, у тому числі таких, що входять до міжнародних наукометричних баз, професійно презентувати їх на вітчизняних і міжнародних наукових конференціях, семінарах;

- здібності щодо монологічного, діалогічного та полілогічного мовлення, застосовувати знання української наукової мови для забезпечення ефективної професійної комунікації;

- вміння формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу чинного кримінального законодавства та пропозиції щодо його вдосконалення, надавати фахові висновки стосовно окремих підходів до правового регулювання кримінально-правових відносин з достатньою обґрунтованістю, пояснювати характер кримінально-правових подій і процесів з розумінням професійного та суспільного контекстів (ПРН 11);

- здатності організувати і проводити науково-теоретичні та прикладні дослідження з віктимологічної профілактики з використанням сучасної

методології та інструментарію, вміти розробляти заходи віктимологічного впливу на окремі види кримінальних правопорушень (ПРН 12);

– досвід здійснювати аналіз національних правових систем окремих країн світу, їх типологізацію, а також юридичні наукові дослідження в контексті сучасного плюралізму правових реальностей на основі порівняльно-правового методу, усвідомлювати витoki, генезис і сучасний стан функціонування юридичних явищ і процесів у зарубіжних правових системах і виявляти тенденції їх розвитку з метою запозичення позитивного правового досвіду у вітчизняну юридичну практику (ПРН 18);

– навички критично оцінювати сучасний стан правового регулювання публічно-правових відносин, висловлювати обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення конституційного та пов'язаних з ним інших галузей законодавства України, використовувати отримані навички в науково-педагогічній і професійній правозастосовній діяльності (ПРН 19).

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Доктринальні та практичні проблеми Загальної частини КК України	Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка. Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання доктринальних проблем кримінального права, вирішуються завдання щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням.	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Проблеми Загальної частини КК України». Теми рефератів, доповідей: 1. Види примусових заходів медичного характеру: надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку; госпіталізація до психіатричного закладу із звичайним наглядом; госпіталізація до психіатричного закладу з посиленням наглядом; госпіталізація до психіатричного закладу із суворим наглядом. 2. Випадки застосування спеціальної конфіскації. 3. Дискусійні питання кваліфікації готування та замаху на кримінальне правопорушення з неконкретизованим (невизначеним) умислом. 4. Дискусійні питання щодо ознак крайньої необхідності. 5. Доктринальні та практичні питання щодо поняття та видів обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. 6. Ефективність та дієвість впровадження кримінальної відповідальності юридичних осіб в Україні: причини та способи вирішення. 7. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. 8. Особливості відмежування дійового каяття від добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення. 9. Особливості відмежування продовжуваного кримінального правопорушення від триваючого.

		<p>10. Особливості умов правомірності затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.</p> <p>11. Осудність та неосудність особи, яка притягується до кримінальної відповідальності, застосування до неосудних осіб примусових заходів медичного характеру.</p> <p>12. Перевищення заходів необхідних для затримання правопорушника.</p> <p>13. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.</p> <p>14. Правила кваліфікації дій співучасників при експесі виконавця.</p> <p>15. Правила кваліфікації дій співучасників при провокації кримінального правопорушення.</p> <p>16. Правила кваліфікації окремих видів причетності до кримінального правопорушення.</p> <p>17. Правила кваліфікації позитивної посткримінальної поведінки (дійове каяття).</p> <p>18. Правила кваліфікації посереднього виконавства.</p> <p>19. Правила кваліфікації співучасті зі спеціальним суб'єктом.</p> <p>20. Припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще.</p>
<p>Тема 2. Доктринальні та практичні проблеми кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та статевої недоторканності особи</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора.</p> <p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка.</p> <p>Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання доктринальних проблем кримінального права, вирішуються завдання щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Проблеми кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та статевої недоторканності особи».</p> <p>Теми рефератів, доповідей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види спеціальних суб'єктів при кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. 2. Доктринальні та практичні проблеми зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби. 3. Доктринальні та практичні проблеми незаконного проведення абортів. 4. Доктринальні та практичні проблеми незаконної лікувальної діяльності. 5. Доктринальні та практичні проблеми понятійного аспекту домашнього насильства. 6. Доктринальні та практичні проблеми примушування до вступу в статевий зв'язок. 7. Доктринальні та практичні проблеми статевого зносин з особою, яка не досягла 16-річного віку. 8. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки зґвалтування.

<p>Тема 3. Доктринальні та практичні проблеми кримінальних правопорушень проти власності та у сфері господарської діяльності</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка. Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання доктринальних проблем кримінального права, вирішуються завдання щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Проблеми кримінальних правопорушень проти власності та у сфері господарської діяльності». Теми рефератів, доповідей: 1. Доктринальні та практичні проблеми привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. 2. Доктринальні та практичні проблеми придбання, отримання, зберігання чи збуту майна, одержаного протиправним шляхом. 3. Доктринальні та практичні проблеми самовільного зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво. 4. Доктринальні та практичні проблеми умисного знищення або пошкодження майна. 5. Доктринальні та практичні проблеми шахрайства з фінансовими ресурсами.</p>
<p>Тема 4. Доктринальні та практичні проблеми кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка. Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання доктринальних проблем кримінального права, вирішуються завдання щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Проблеми кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів». Теми рефератів, доповідей: 1. Нормативно-правове регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. 2. Система контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. 3. Способи незаконного переміщення окремих видів наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. 4. Класифікація наркотичних засобів, психотропних речовин їх аналогів та прекурсорів, обіг яких заборонено.</p>
<p>Тема 5. Доктринальні та практичні проблеми</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Проблеми кримінальних правопорушень у сфері службової</p>

кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка. Практичне заняття: здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з опрацювання доктринальних проблем кримінального права, вирішуються завдання щодо кримінально-правової кваліфікації, які демонструються аудиторії, відповідають на завдання, поставлені викладачем або групою за вирішеним завданням.	діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг». Теми рефератів, доповідей: 1. Відмежування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг від суміжних кримінальних правопорушень. 2. Доктринальні та практичні проблеми службової недбалості. 3. Об'єктивні ознаки зловживання владою або службовим становищем. 4. Поняття службової особи у кримінальному праві.
---	---	---

Основні інформаційні джерела

1. Порядок обчислення розміру фактичних витрат закладу охорони здоров'я на стаціонарне лікування потерпілого від злочинного діяння та зарахування стягнених з винних осіб коштів до відповідного бюджету і їх використання: постанова Кабінету Міністрів України від 16 липня 1993 р. № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-93-%D0%BF>
2. Постанови Пленуму Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/postanovap/.
3. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 1 жовтня 1996 р. № 392/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства: конвенція ООН від 26 листопада 1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_168
5. Про порядок здійснення помилування: положення затверджене Указом Президента України від 21 квітня 2015 р. № 223/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015>
6. Про практику застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування: постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-05>
7. Про практику застосування судами законодавства у справах про злочини неповнолітніх: постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04>
8. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10>

9. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05>

10. Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 жовтня 2003 р. № 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-03>

11. Про практику призначення судами кримінального покарання: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03/ed20031024>

12. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>

13. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-06>

14. Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні: Закон України від 17 квітня 1991 р. № 962-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-12>

15. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи. постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 7 лютого 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03>

16. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 30 травня 2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08>

17. Про судову практику у справах про необхідну оборону: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02>

18. Про судову практику у справах про хабарництво: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26 квітня 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02>

19. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-02>

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

З метою організації належного викладання матеріалу з навчальної дисципліни використовується наступне обладнання: ноутбук, мультимедійний проектор, програмне забезпечення (IBM i2, ArcGIS), яке дозволяє ефективно та змістовно демонструвати належну інформацію під час занять. Крім того використовується програмне забезпечення: ZOOM, VIBER, MOODLE та інші, за допомогою якого можна проводити дистанційне навчання з навчальної дисципліни.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ: рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 29 листопада 2016 року, протокол № 23/6-3, введене в дію наказом НАВС від 13 грудня 2016 року № 1893.

2. Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ: рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 27 березня 2018 р., протокол № 5, введено в дію наказом НАВС від 30 березня 2018 року № 422.

3. Положення про організацію академічної мобільності учасників освітнього процесу у Національній академії внутрішніх справ: рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 26 січня 2021 року, протокол № 1, введено в дію наказом НАВС від 4 лютого 2021 року № 118.

4. Положення про дистанційне навчання в Національній академії внутрішніх справ: Рішення Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 24 квітня 2018 року, введено в дію наказом НАВС від 2 травня 2018 року № 642.

5. Положення про відділ організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності.

6. Положення про наукові товариства курсантів, слухачів і студентів НАВС: наказ Національної академії внутрішніх справ від 14 листопада 2017 року № 1893 «Про затвердження Положення про наукові гуртки курсантів, слухачів і студентів академії».

Після здійснення вибору цієї дисципліни вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача.

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
					залік або екзамен	
Мах 60%					Мах 40%	Мах 100%
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5		
12	12	12	12	12	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище від середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу